

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

==== Izpitna pola 3 =====

Petek, 29. avgust 2008 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitsna pola vsebuje 4 strukturirane naloge, od katerih izberite 3. Pri vsaki nalogi tudi označite, na kateri del odgovarjate (A, B ali C). Število točk, ki jih lahko dosežete, je 33; vsaka naloga je vredna 11 točk.

V preglednici z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve tri naloge, ki ste jih reševali.

1	2	3	4

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom, vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. Dekleta, ki so kazala znake motenj hranjenja, so svetovalne delavke na šolah napotile v svetovalni center. Tam so jih prosili, naj med čakanjem izpolnijo obrazec. Nanj so vpisale podatke o sebi in svoji telesni teži skozi daljše obdobje ter opisale svoje prehranjevalne navade. Potem se je z vsakim dekletom posebej pogovorila psihologinja. Spraševala jih je, kako vidijo sebe in svoj odnos do hrane ter v kakšnih situacijah se težave z odnosom do hrane povečajo.

- A) Za pridobivanje podatkov o dekletih, njihovi teži in odnosu do hrane so uporabili vprašalnik. Iz besedila naloge ugotovite, katero raziskovalno tehniko je uporabila psihologinja za ugotavljanje samopodobe in odnosa do hrane. Opredelite obe uporabljeni tehni. (3 točke)

B) Pojasnite, kdaj je primernejša uporaba ene in kdaj druge raziskovalne tehnike, ki sta predstavljeni v besedilu naloge. Vsako ponazorite s primerom uporabe v šolski situaciji. (4 točke)

C) Presodite dve prednosti in dve pomanjkljivosti obeh opisanih raziskovalnih tehnik. (4 točke)

2. Srednješolec Miha je pred praznovanjem svojega sedemnajstega rojstnega dne s staršema večkrat načel pogovor o potrebnosti nakupa novega računalnika. Ko jima je dan pred rojstnim dnem ponovno omenil, da bo za izdelavo seminarske naloge pri psihologiji potreboval zmogljiv računalnik s hitro internetno povezavo, se mu je zdelo, da sta se starša zarotniško spogledala. Zato je naslednji dan ob odpiranju daril le težko prikril razočaranje, saj med njimi ni bilo tako želenega računalnika.

A) Miha je ravnal čustveno zrelo, saj je prilagodil izražanje čustev kulturnim pravilom čustvovanja pri obdarovanju.

Poimenujte in opišite še druge dve značilnosti (sestavini) čustvene zrelosti. (3 točke)

B) Vsako od značilnosti, ki ste ju poimenovali, ponazorite s primerom čustveno zrelega in čustveno nezrelega odzivanja. Iz posamezne ponazoritev naj bo razvidno, za katero značilnost gre.

(4 točke)

C) Presodite in pojasnite pomen čustvene, socialne in spoznavne zrelosti pri doseganju uspeha v poklicu.

(4 točke)

3. Pri učni temi o ustvarjalnosti je učitelj pojasnil tudi pomen konvergentnega in divergentnega mišljenja. Dijakom je med drugim povedal primer ameriškega izumitelja Edisona: "Ko je skupina tehnikov dobila nalogu, naj sestavi neki stroj, so predlagali tri različice in zatrdili, da so izčrpali vse možnosti. Edison je v dveh dneh odkril še 48 možnosti sestave tega stroja."

A) Katero vrsto mišljenja je učitelj želel predstaviti dijakom s povedanim primerom? Navedite dve značilnosti te vrste mišljenja. (3 točke)

B) Pojasnite značilnosti še druge vrste mišljenja. Sestavite dve vprašanji (nalogi), s katerima bi učitelj psihologije lahko spodbudil to vrsto mišljenja. Eno vprašanje naj se nanaša na področje ustvarjalnosti, drugo na področje inteligentnosti. (4 točke)

C) Presodite, katere osebnostne značilnosti lahko pri posamezniku pozitivno vplivajo na ustvarjalnost. Utemeljite svoje presoje. (4 točke)

4. Dolgoletni alkoholik poroča terapeutu: "Ko sem včeraj stal pri oknu v bolniški sobi, sem za sabo zaslišal ropot. Obrnil sem se in zagledal nenavadno bitje, nekoliko večje od mene, verjetno je bilo z Marsa ..."

- A) Iz opisanega primera je razvidno, da lahko pri zaznavanju nastanejo različne napake, med njimi iluzije in halucinacije. Opredelite ti dve vrsti zmotnih zaznav in navedite nekaj dejavnikov, ki ju lahko povzročijo. (3 točke)

B) Ugotovite, na katero vrsto zmotnih zaznav se nanaša doživljjanje alkoholika, opisano v zgornjem sestavku. Z dvema primeroma z različnih čutnih področij ponazorite še drugo vrsto zmotnih zaznav. Vsak posamezen primer naj se nanaša samo na eno čutno področje. (4 točke)

C) Presodite in utemeljite različne načine ravnanja, s katerimi bi lahko pomagali posamezniku, ki doživlja zmotno zaznavo. (4 točke)

Prazna stran